

Auris medewerkers op studiereis

De Koninklijke Auris Groep heeft met Plato-subsidie een achtdaagse studiereis naar Marokko georganiseerd. Van Horen Zeggen doet verslag van de ervaringen en opbrengsten van de reis.

Op zoek naar nieuwe ideeën

Vierendertig Nederlanders staan op 14 februari bepak en bezakt op Schiphol. Pakken met schriften, visueel lesmateriaal, FENAC CD's en brochures, Goudse kazen en stroopwafels worden over de koffers en tassen verdeeld. Ze gaan naar Marokko, vliegen naar Casablanca en zullen vervolgens Meknes en Tanger aandoen. Buiten de leraren, logopedisten, klassenassistenten, ambulante en intern begeleiders en een conciërge van veertien Auris scholen en diensten voor ambulante begeleiding gaan er vertegenwoordigers van de FOSS en FODOK mee. Ze gaan op zoek naar ideeën en mogelijkheden om de Marokkaanse achtergrond van hun leerlingen beter te begrijpen en de contacten met Marokkaanse ouders te verbeteren.

Ouderbetrokkenheid

De FODOK wil alle ouders van dove en ernstig slecht-horende kinderen in Nederland kunnen steunen en vertegenwoordigen. Bij Auris is rond 50 tot 60% van de ouders van de leerlingen van de Polanoschool en het Ammancollege in Rotterdam van oorsprong niet Nederlandstalig. De ver-

tegenwoordiging van Marokkaanse en Turkse ouders is hierbij het grootst. Mariën Hannink, beleidsmedewerkster van de FODOK, heeft hierover al vaker met Auris contact gehad. Plannen om met speciale activiteiten deze ouders meer te betrekken bij de FODOK en bij de scholen werden in de afgelopen tijd bij gebrek aan goede ideeën nog niet concreet. De reis naar Marokko moet ook voor Mariën Hannink die goede ideeën opleveren. Bij één van de instellingen die ze op vrijdagmiddag in Meknes bezoekt, ziet ze een bijeenkomst met ouders. Ze drinken thee en delen koekjes rond bij het kijken naar een video van een behandeling van een gehandicapt kind. Er is geen agenda, er is geen opgelegde indeling van de middag. Automatisch leggen de moeders contact met elkaar. Ze wisselen wetenswaardigheden uit en ervaren dat hun kind niet de enige met een handicap is. Dat zij niet de uitzondering zijn en dat ze hun kind aan anderen mogen laten zien. Mariën Hannink: "Van dit soort bijeenkomsten moeten wij leren. We moeten onze Nederlandse benadering kritisch bekijken en waar nodig aanpassen."

De deelnemers aan de reis hebben veel vertegenwoordigingen van ouders gesproken. Ouders opereren in Marokko op een aantal fronten zeer actief. Zij richten bijvoorbeeld scholen en instellingen voor gehandicapten op. In Casablanca heeft een groep ouders van dyslectische kinderen zich verenigd. Deze ouders bezoeken scholen en geven voorlichting aan directeurs en leraren over hoe te handelen met dyslectische kinderen. Natuurlijk kunnen ze nog niet alle scholen bereiken, maar ze vinden ieder kind dat ze daarmee kunnen helpen van belang.

Wat duidelijk wordt is dat de handicaps of leerproblemen die als eerste uitgelicht worden de zichtbare handicaps zijn. Problemen in de mondelinge taal worden door ouders en scholen niet herkend. Taal is op de scholen een vak dat schriftelijk wordt gegeven. Taalproblemen zijn dan ook vooral lees- en spellingsproblemen. De zorg om dyslexie is daarom een logischer verschijnsel dan zorg om bijvoorbeeld ESM.

Oudervereniging

Veel scholen in Marokko hebben een oudervereniging of ouderraad. In overleg met de school kunnen de ouders in deze raden een belangrijke bemiddelende rol spelen. Waar er problemen zijn tussen ouders en school rondom een leerling, levert een bezoek van iemand uit de ouder-

naar Marokko

raad aan de ouders soms meer op dan een contact met een leraar of de directeur van de school. Marijke Dams van de FOSS en Mariën Hannink van de FODOK luisteren met belangstelling naar dit soort verhalen van de ouders die ze ontmoeten. Zij trekken een belangrijke conclusie: als de landelijke ouderverenigingen in Nederland de allochtone ouders willen betrekken, kan dat niet zonder de scholen en andersom. Het is van belang daar binnenkort samen plannen voor te maken.

De deelnemers zijn onder de indruk van de rol die de ouders binnen het onderwijs in Marokko nemen. Een lerares: “We vermoeden dat we onze verwachtingen ten aanzien van Marokkaanse ouders in Nederland bij zullen stellen. Hoewel we het moeilijk vinden om toe te geven, verwachten we in het algemeen te weinig van ouders en we spreken ze wellicht al op die manier aan.”

Veranderingen

Sinds de nieuwe koning Mohammed VI in Marokko aan de macht is, is er een en ander veranderd in het onderwijs in Marokko. Tahar Mekkaoui, medewerker O&O van Auris, organisator van de reis en sinds 1991 in Nederland, is geraakt. “Ik herken dit land niet meer! Er is zoveel anders. Er wordt anders aangekeken tegen het onderwijs en ook tegen gehandicapte kinderen. De koning is daar zeer open over. Hij vindt dat gehandicapten deel moeten uitmaken van de maatschappij.” Mekkaoui denkt dat meer Marokkaanse Nederlanders dit land niet meer zullen herkennen, omdat ze niet met de ontwikkelingen in Marokko zijn meegegroeid.

Inclusief onderwijs

Het feit dat gehandicapte kinderen deel kunnen nemen aan het onderwijs wordt in Marokko inclusie genoemd. Dat kan verschillende vormen hebben. Speciale scholen, maar ook basisscholen waar één of meer klassen voor dove, verstandelijk of lichamelijk gehandicapte kinderen worden ondergebracht stonden op het programma van de studiereis. En de combinatie van onderwijs en zorg: in Tanger bijvoorbeeld een instelling waar autistische kinderen onderwijs en zorg krijgen. De meeste kinderen hier zijn autistisch én verstandelijk beperkt. Sommige kinderen zijn alleen autistisch of alleen verstandelijk beperkt. Bijzonder is, dat gezegd wordt dat uit onderzoek in Saoedi-Arabië is gebleken dat het samenvoegen van autistische kinderen en kinderen met een verstandelijke handicap in één groep de communicatie

uitlokt bij de autistische kinderen. Het doet de bezoekers beseffen dat zij in de westerse wereld nauwelijks toegang hebben tot onderzoek en literatuur uit andere delen van de wereld.

Dorpen en steden

In Marokko is er vanaf 1999 leerplicht. In de steden raken ouders nu overtuigd van het nut van de leerplicht. In de dorpen niet. De dorpsschool op vijftig kilometer van Tanger kampt daarmee. Ze zijn er trots op dat ruim 40% van de leerlingen meisjes zijn. De doorstroom naar het voortgezet onderwijs is helaas zeer beperkt. Nog niet de helft van de leerlingen gaat naar het VO in een dorp tien kilometer verderop. De meisjes zijn hierbij in de minderheid. Reizen naar het volgende dorp is voor de meeste meisjes niet aan de orde. Daarom zorgt de middelbare school nu voor een internaat waar de meisjes gedurende de week kunnen overnachten. De dorpsscholen verwachten veel van de alfabetiseringscursussen die zij zelf aan ouders geven. Zij verwachten dat als de grote groep ouders, die nu nog analfabeet is, kan lezen, ze anders aan zullen kijken tegen de schoolloopbaan van hun kinderen.

Opbrengsten

FOSS en FODOK en Auris zullen initiatief nemen om in eigen huis of landelijk de opbrengsten van de reis om te zetten in beleid en acties. Eén van de mogelijkheden die ze zullen bespreken is om bestuurders, ouderverenigingen of leraren uit Marokko uit te nodigen om met hen de ideeën voor contacten met Marokkaanse ouders uit te diepen.

MARJAN BRUINS

Zie voor een reisverslag:
www.auris.nl/onder-nieuws/marokkoreis